

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus dailės akademijos akademinės etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) sudarytas vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas), Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo, Vilniaus dailės akademijos statuto (toliau – Statutas) nuostatomis ir Rekomendacijomis mokslo ir studijų institucijoms dėl akademinės etikos kodeksų rengimo, priėmimo ir įgyvendinimo (patvirtintomis Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus 2020 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. V-38).

2. Kodekso nuostatos taikomos Vilniaus dailės akademijos (toliau – VDA, Akademija) akademinės bendruomenės nariams, tame tarpe ir VDA valdymo organų nariams (toliau – akademinės bendruomenės nariai). Kodekso VIII skyriaus nuostatomis turi teisę pasinaudoti ir kiti VDA bendruomenės nariai, asmenys (pareiškėjai) iš išorės.

3. VDA yra vadovujamasi akademinės etikos, lygių galimybių, sąžiningos konkurencijos, akademinės bendruomenės narių bendradarbiavimo, intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimo principais ir kitais bendrosios (visuotinės) etikos principais.

4. Kodekse vartojamos sąvokos:

4.1. akademinė bendruomenė – Akademijos studentai, dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai ir profesoriai emeritai, mokslininkai emeritai, kiti darbuotojai, tiesiogiai dalyvaujantys mokslo ir (ar) studijų veikloje;

4.2. akademinė etika – visuma visuotinai pripažintų vertybių, principų ir meno, mokslinių praktikų, užtikrinančių meninės, mokslinės veiklos ir meno bei mokslo sklaidos, studijų ir su studijomis susijusios veiklos skaidrumą, sąžiningumą, teisingumą, atsakomybę, asmenų lygybę, nediskriminavimą, akademinę laisvę, pasitikėjimą ir pagarbą;

4.3. akademinės etikos pažeidimas – bet kokia veika pažeidžianti bendrosios etikos, pedagoginės veiklos, mokslo ir meno veiklos, studentų ir klausytojų akademinės veiklos normas etikos požiūriu;

4.4. Kiti darbuotojai, tiesiogiai dalyvaujantys meno, mokslo ir (ar) studijų veikloje – studijų organizavimo ir vykdymo procese bei jo aptarnavime dalyvaujantys Akademijos darbuotojai (akademiniai padalinių ir studijų programų komitetų koordinatoriai, referentai, Studijų tarnybos, laboratorijų darbuotojai ir kt. pan.).

5. Kitos Kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžta Mokslo ir studijų įstatyme ir kituose teisės aktuose. Esant neatitikimų sąvokų apibrėžtyse skirtinguose teisės aktuose, remiamasi sąvokos apibrėžimu aukštesnės galios teisės akte.

II. KODEKSO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

6. Kodekso tikslas – ugdyti VDA akademinės bendruomenės narių etišką elgesį ir skatinti juos vadovautis akademinės etikos principais, užkirsti kelią neetiškam elgesiui.

7. Kodekso uždaviniai:

7.1. įtvirtinti akademinės etikos normas, ugdyti ir šviesti akademinę bendruomenę apie akademinę etiką, skatinti ir užtikrinti etišką elgesį, išryškinti akademinės etikos požiūriu vengtiną elgesį;

7.2. kurti demokratišką, etišku elgesiu grįstą darbo aplinką bei skatinti socialiai atsakingą elgesį;

7.3. formuoti ir saugoti etišką Akademijos įvaizdį, parodyti visuomenei, kad Akademijai rūpi akademinės etikos normas atitinkantis elgesys ir didinti visuomenės pasitikėjimą Akademija;

7.4. siekti didesnio Akademijos veiklos skaidrumo;

7.5. vykdyti VDA akademinės veiklos kokybės priežiūrą ir kontrolę etikos požiūriu.

III. AKADEMINĖS ETIKOS PRINCIPAI

8. VDA akademinės bendruomenės nariai vadovaujasi šiais akademinės etikos principais:

8.1. sąžiningumo – akademinės bendruomenės nariai privalo siekti visapusiško sąžiningumo studijuojant, dėstant, tyrinėjant ir atliekant savo funkcijas kitose akademinėse veiklose;

8.2. pasitikėjimo – akademinės bendruomenės nariai, įgyvendindami savo teises ir pareigas, puoselėja pasitikėjimo kultūrą, kurioje skatinama laisvai keistis idėjomis ir sudaryti sąlygas visiems išnaudoti savo potencialą;

8.3. teisingumo – akademinės bendruomenės nariai, siekdami teisingumo įgyvendinimo ir kurdami akademinės bendruomenės narių tarpusavio ryšius, turi kurti objektyvius ir vienodus institucinius reikalavimus, praktiką ir procedūras, taip pat užtikrinti jų tinkamą įgyvendinimą;

8.4. pagarbos – akademinės bendruomenės nariai, skatindami pagarbą tarpusavio santykiuose, sau ir kitiems, taip pat meno ir mokslinei veiklai, studijoms, su studijomis susijusiai veiklai ir kitoms akademinėms veikloms, privalo pripažinti ir gerbti žmogaus teises, išsakytas idėjas, pasiūlymus, pagrįstą kritiką, autorių teises ir pan.;

8.5. atsakomybės – akademinės bendruomenės nariai, skatindami vienas kitą būti atsakingais už savo veiksmus, turi ne tik patys laikytis etiško elgesio reikalavimų meninių ir mokslinių tyrimų, studijų, dėstymo bei kitų akademinė veiklų srityse, bet ir reikalauti tiek asmeninės, tiek bendros atsakomybės iš kitų akademinės bendruomenės narių;

8.6. lygiateisiškumo – akademinės bendruomenės nariai yra lygūs prieš nacionalinius teisės aktus, Akademijos vidaus teisės aktus, taip pat, prieš VDA valdymo organus ir (ar) Akademijos padalinių vadovus, t. y. draudžiama tokius pačius ar iš esmės panašius faktus ar aplinkybes vertinti skirtingai. Tai nereiškia, kad yra uždraustas skirtingų sąlygų taikymas ar tapačių santykių skirtingas reglamentavimas, tačiau jis galimas tik esant objektyvioms ir pagrįstoms priežastims.

9. Kodekso 8.1. – 8.6. punktuose, nurodytais akademinės etikos principais, akademinės bendruomenės nariai, privalo vadovautis visuose akademinuose santykiuose, susijusiuose su menine ir moksline veikla, studijomis, ir kitomis akademinėmis veikloms, tiek su kitais akademinės bendruomenės nariais, tiek su kitais asmenimis, su kuriais sieja su studijomis ir / ar menine, moksline veikla susiję santykiai (pvz., užsakovieji tyrimai, užsakovieji mokymai, praktika ir pan.). Taip pat, akademinės bendruomenės nariai privalo vadovautis ir kitais principais nurodytais Mokslo ir studijų įstatyme bei kituose įstatymuose ir (ar) poįstatyminiuose teisės aktuose. Akademinė etika yra neatsiejama nuo bendrosios (visuotinės) etikos, todėl akademinės bendruomenės nariai, privalo laikytis bendrosios (visuotinės) etikos principų veikdami Akademijoje ir už jos ribų.

IV. AKADEMINĖS ETIKOS BENDROSIOS NORMOS

10. Atsakingas naudojimasis akademinė laisve. Akademinė laisvė reiškia akademinės bendruomenės narių teisę atvirai dėstyti savo požiūrį į studijų ir meninių, mokslinių tyrimų bei meninės, mokslinės veiklos organizavimą ir administravimą, necenzūrojamai išreikšti kritines pastabas, laisvai plėtoti meninę ir mokslinę veiklą pasirenkant metodus, VDA įsipareigojimą

apsaugoti akademinės bendruomenės narį nuo suvaržymų. Atsakingas naudojimasis šia teise reikalauja, kad akademinės bendruomenės nariai tokią pat teisę pripažintų ir kitiems bendruomenės nariams, palaikytų kritinio mąstymo tradiciją bei atviros svarstymo atmosferą Akademijoje.

11. Atsakingam naudojimuisi akademinė laisve prieštarauja:

11.1. nepakantumas kitų akademinės bendruomenės narių nuomonei ar argumentuotai kritikai;

11.2. akademinės bendruomenės narių teisės išsakyti ir ginti savo nuomonę Akademijoje sprendžiamais klausimais ignoravimas arba kitoks ribojimas;

11.3. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas arba kitoks ribojimas;

11.4. dalyvavimas meninėje veikloje, meniniuose ir moksliniuose tyrimuose, eksperimentuose, sukeliančiuose ar galinčiuose sukelti žalos žmogui, gamtai, visuomenei ar kultūrai;

11.5. kiti veiksmai ribojantys akademinę laisvę.

12. Lojalumas VDA bendriesiems interesams. Lojalumo principas remiasi kolegialumu, akademinio solidarumu ir pagarba VDA ir jos bendruomenei, kurios viena iš raiškos formų – problemų sprendimo Akademijos viduje prioritetas.

13. Etikos požiūriu akademinės bendruomenės nariai privalo:

13.1. aktyviai laikytis akademinio sąžiningumo standartų ir atviros prieigos principo studijų procese ir meninėje bei mokslinėje veikloje;

13.2. inicijuojant ir / ar vykdant projektus, siejamus su VDA vardu, siekti, kad jų rezultatai tarnautų Akademijos veiklos tikslams ir būtų viešai prieinami;

13.3. pranešti VDA akademinės Etikos komisijai (toliau – Etikos komisija) apie galimus akademinės etikos pažeidimus, teikti turimą informaciją Etikos komisijai ir / ar Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui, nagrinėjant galimus akademinės etikos ir / ar procedūrų pažeidimus;

13.4. atsisakyti naudotis balsavimo teise, kai yra sprendžiamas su juo pačiu ar jo artimu asmeniu susijęs klausimas, dėl kurio gali kilti interesų konfliktas;

13.5. galimas interesų konflikto situacijas spręsti sąžiningai, apie galimą interesų konfliktą informuoti savo tiesioginį vadovą;

13.6. naudoti VDA vardą (pavadinimas, logotipas ir kt.) tik gavus raštišką Rektoriaus sutikimą, kai viešinamos akademinės bendruomenės nario asmeninės, su darbu VDA ar studijų procesu VDA nesusijusios veiklos ar iniciatyvos, arba kai akademinės bendruomenės narys pasisako ar išreiškia savo nuomonę privačiu ar su VDA susijusiu klausimu, ir save pristato kaip VDA bendruomenės narį/darbuotoją;

13.7. VDA išteklių naudojimas turi būti taus, atsakingas ir skirtas išimtinai Akademijos veiklos vykdymui. Šią nuostatą pažeidžia:

13.7.1. materialinių, žmogiškųjų, finansinių ir intelektualinių VDA išteklių naudojimas politinei ar privačiai veiklai, ar asmeninių poreikių tenkinimui;

13.7.2. piktnaudžiavimas VDA ištekliais;

13.7.3. Akademijos nuosavybės niokojimas.

14. Etiški akademinės bendruomenės narių santykiai. Akademinės bendruomenės narių santykiai grindžiami akademinės etikos principais ir tarpusavio pagarbos, kolegialumo, bendravimo kultūros, geranoriškumo, tolerancijos, nešališkumo ir nediskriminavimo principais.

Šiuos principus pažeidžia:

14.1. akademinės bendruomenės nario bet koku būdu ir pagrindu vykdoma diskriminacija, taip pat, tokios diskriminacijos toleravimas;

14.2. nepagarbus pasisakymas (tame tarpe išreikštas vizualia forma) apie akademinės bendruomenės narį, jo gebėjimus, savybes ar pažiūras ar bet koks kitoks jo gerą vardą, garbę ar orumą žeminantis veiksmas (apkaltos, šmeižtas ir kt.);

14.3. Akademinės bendruomenės narių tarpusavio santykiai, taip pat, grindžiami akademinio bendradarbiavimo, atvirumo, skaidrumo, sąžiningumo, kolegialumo ir akademinio

solidarumo principais, yra nukreipti į studijų, meninių ir mokslinių tyrimų, meninės veiklos kokybę, ir kūrybinės atmosferos užtikrinimą. Šie principai pažeidžiami, kai:

14.3.1. profesinė konkurencija tarp kolegų įgyja nesąžiningas formas, dalyvaujama visuotinai priimtinių etikos normų neatitinkančiuose susitarimuose ar veiksmuose, nuslepia akademinės bendruomenės nariams skirta informacija, skatinami ir / ar keliami konfliktai, intrigos ar kitos etikos požiūriu nepriimtinos situacijos;

14.3.2. rekomenduojant suteikti mokslo laipsnį, pedagoginį vardą, garbės vardą, apdovanojimą ar kolegos veiklos įvertinimą ar pripažinimą kitomis formomis remiamasi asmeniniu, verslo ar politiniu santykiu, o ne dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis;

14.3.3. daromas psichologinis spaudimas ar naudojamas bet kokio pobūdžio psichologinis smurtas (mobingas) akademinės bendruomenės nariui ar jis yra kitaip persekiojamas, bauginamas ar prie jo yra bet koku būdu ar forma priekabiuojama;

14.3.4. pavišinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie akademinės bendruomenės narius (pavyzdžiui, darbo užmokestis, sveikatos būklė, asmeniniai reikalai ir kt.);

14.3.5. dovanų priėmimas, jeigu tai susiję su akademinės bendruomenės nario padėtimi ar pareigomis VDA, išskyrus atvejus numatytus Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme;

14.3.6. bet kokio pobūdžio atlygio reikalavimas, kai šis reikalavimas siejamas su sprendimų (ne)priėmimu VDA, taip pat, tokio atlygio davimas ir (ar) priėmimas ryšium su sprendimų (ne)priėmimu Akademijoje (korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos);

14.3.7. bet kokių konfliktų Akademijoje inicijavimas ar kurstymas ir (ar) bet kokio pobūdžio nesantaikos palaikymas.

V. PEDAGOGINĖS VEIKLOS ETIKA

15. Dėstytojo santykis su studentais grindžiamas akademinės etikos principais, taip pat geros moralės, tarpusavio pagarbos, nešališkumo, nediskriminavimo, akademinio bendradarbiavimo ir skaidrumo principais. Susisaistymas neakademinio pobūdžio įsipareigojimais gali sukelti interesų konfliktą, todėl dviprasmiški santykiai su studentais vengtini. Šiuos principus pažeidžia:

15.1. artimų asmeninio pobūdžio santykių tarp dėstytojo ir studento užmezgimas, kai asmenis sieja akademinis ryšys;

15.2. studijų pasiekimų vertinimo ar vadovavimo funkcijų vykdymas šeimos nario, giminaičio ar kito artimo asmens atžvilgiu, išskyrus atvejį, kai to objektyviai negalima išvengti;

15.3. tiesiogiai ir netiesiogiai (per kitus asmenis) įteiktų dovanų, neakademinio arba akademinio pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su studijuojamais kursais, reikalavimas ir / ar priėmimas iš akademinės bendruomenės narių.

16. Studento žinių, gebėjimų bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo dalyko tikslais:

16.1. dėstytojas privalo principingai reaguoti ir pranešti Etikos komisijai ir VDA kamieninio akademinio padalinio administracijai apie studentų nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, falsifikavimas, fabrikavimas, egzaminų ar įskaitų rezultatų klastojimas, naudojimas pašaline pagalba egzamino ar vertinimo metu, svetimo darbo pateikimas kaip savo, uždarbiavimas rengiant rašto darbus kitiems studentams, rašto darbo pirkimas ir jo pateikimas akademinės bendruomenės nario vertinimui, to paties įvertinto rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kitą dalyką ir pan.;

16.2. dėstytojas privalo mažinti galimybes pasireikšti studentų akademiniam nesąžiningumui atsiskaitymų metu;

16.3. dėstytojas privalo saugoti studento asmens duomenis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nustatyta tvarka;

16.4. dėstytojas privalo vengti studento žinių įvertinimus sieti su studento dalyvavimu (nedalyvavimu) dėstytojui priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje, visuomeninėje ar kitoje veikloje;

16.5. dėstytojas privalo vertinimo metu sudaryti tinkamas sąlygas studentams, turintiems specialiųjų poreikių (pavyzdžiui, regėjimo, klausos, judėjimo ir kitų) ar mokymosi sutrikimų, kad jie galėtų atlikti užduotis jų specialiuosius poreikius labiausiai atitinkančiomis sąlygomis.

17. Akademinės bendruomenės narys turi laikytis duomenų apie studento studijų pasiekimus konfidencialumo reikalavimo. Informacijos konfidencialumo principas:

17.1. draudžia atskleisti informaciją tretiesiems asmenims apie studento akademinis įvertinimus ar kitokią su studijomis susijusią informaciją, išskyrus atvejus, kai studentas duoda tam rašytinį sutikimą ar kitais teisės aktuose numatytais atvejais;

17.2. draudžia be studento sutikimo aptarinėti nenuasmenintus studento pasiekimus, išskyrus tuos atvejus, kai vertinamos studentų apeliacijos, aptariami egzaminų ar įskaitų rezultatai ir kiti akademiniai klausimai, kurių objektyvus sprendimas akivaizdžiai pateisina jų aptarimą;

17.3. draudžia naudoti privataus pobūdžio duomenis ir (ar) informaciją mokymo ar meninio, mokslinio tyrimo ar meninės, mokslinės veiklos tikslais, išskyrus atvejus, kai yra gautas studento rašytinis sutikimas;

17.4. reikalauja užtikrinti, kad pastabos apie studento darbą, nepateiktą viešam gynimui, nebūtų prieinamos tretiesiems asmenims.

VI. MENINĖS IR MOKSLINĖS VEIKLOS ETIKA

18. Meninė ir mokslinė veikla šiame Kodekse apibrėžiama kaip originali kūrybinė veikla siekiant naujų žinių, pažįstant bei suvokiant išorinį ir žmogaus vidinį pasaulį. Ši veikla apima tokių idėjų, vaizdų, objektų ar kitų kūrinių sukūrimą, kurie atskleidžia naujas ar esmingai pagilina žinias apie pasaulį ir/ ar įgalina išsamiau suvokti žmogaus esmę; taip pat apima veiklą, kai naudojantis esamomis žiniomis eksperimentuojama sukuriant naujas ar esmingai pagerintas medžiagas, meninius ar mokslinius darbus, procesus.

19. Kūrybinės veiklos etika turi būti grindžiama sąžiningu meninės ir mokslinės tiesos siekimu, o kūrėjo elgesys – moralumu ir socialiai atsakingu elgesiu. Meninė ir mokslinė veikla neturi daryti žalos visuomenei ir aplinkai.

20. Pripažindami tiesą ir pažinimą, aukščiausiu kūrybinės veiklos siekiu, tikėdamiesi pasitikėjimo ir teisingo savo pasiekimų įvertinimo, akademinės bendruomenės nariai, vykdantys meninę ir mokslinę veiklą, įsipareigoja vadovautis Mokslo ir studijų įstatyme įtvirtintais principais, akademinės etikos principais, akademinio sąžiningumo principu, kuris reiškia imperatyvą:

20.1. siekti objektyvumo;

20.2. vengti interesų konfliktų arba juos deklaruoti;

20.3. gauti įtrauktą į meninės ar mokslinės produkcijos sukūrimą asmenų sutikimą.

21. Akademinio sąžiningumo principą meninių ir mokslinių tyrimų veikloje pažeidžia:

21.1. padirbinėjimas, klastojimas arba manipuliavimas (pavyzdžiui, nesamų duomenų sukūrimas, esamų duomenų koregavimas siekiant pagerinti ar pabloginti rezultatus). Būdingi padirbinėjimo, klastojimo arba manipuliavimo atvejai:

21.1.1. padirbti parašai, pažymos, ataskaitų duomenys ar rezultatai ir kiti dokumentai (pavyzdžiui, akademinis užduočių (laboratorinių, kursinių ir kitų darbų) duomenys ar rezultatai);

21.1.2. nurodytas nesamas šaltinis, klaidingas šaltinio puslapis, tinklalapio lankymo data arba kitas šaltinio aprašo duomuo;

21.1.3. gautų duomenų, prieštaraujančių tyrimo hipotezei ir / ar klausimams, ir / ar tyrimo išvadų nutylėjimas;

21.1.4. sąmoningas klaidinančios informacijos apie empirinio tyrimo metodiką pateikimas;

21.1.5. nepagrįstas (nepelnytas) bendraautorystės suteikimas ar nenurodymas;

21.1.6. meninių ir mokslinių tyrimų veikloje padėjusių asmenų intelektualinio ir ar kitokio indėlio nepagrįstas neigimas arba nutylėjimas.

21.2. Empirinio tyrimo duomenų, kompiuterių programų, empirinės medžiagos pavyzdžių, rankraščio vagystė arba sąmoningas sugadinimas.

21.3. Plagijavimas, t. y. autorių teisių objektų (originalūs literatūros, mokslo ir meno kūriniai, kurie yra kokia nors objektyvia forma išreikštas kūrybinės veiklos rezultatas) nusavinimas nenurodant jų autoriaus, t. y. svetimų autoriaus teisių objektų pateikimas kaip savų. Būdingi plagijavimo atvejai (sąrašas nebaigtinis):

21.3.1. savo vardu pateiktas kito asmens parengtas meninis ar mokslinis darbas (visas ar iš dalies, ta pačia ar kita kalba);

21.3.2. darbe naudojami kito asmens parengto darbo teiginiai, pakeičiant žodžius ar sakinių struktūras ir nenurodant šaltinio ar jį nurodant netiksliai;

21.3.3. nenurodant šaltinio, naudojamos kitų asmenų teiginiai, iliustracinė medžiaga, ištraukos iš šaltinio ar kitokia informacija;

21.3.4. pateiktas kito asmens tekstas be citavimo ženklų – kabučių arba kito pobūdžio išskyrimo iš viso teksto (pavyzdžiui, atskira pastraipa, kursyvu);

21.3.5. perpasakojant arba cituojant kito asmens idėją, iliustracinę medžiagą ar duomenis nenurodytas tikslus šaltinis.

21.3.6. kitokie nesąžiningi veiksmai, kuriais yra pažeidžiamas draudimas plagijuoti, fabrikuoti, falsifikuoti.

21.4. Nekorektiškas, tendencingas kolegos meninio ar mokslinio darbo kritikavimas ar sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo meninio ar mokslinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

21.5. Pagalba kitam atliekant akademinis veiksmus, pažeidžiančius akademinio sąžiningumo principą.

VII. STUDENTŲ IR KLAUSYTOJŲ AKADEMINĖS VEIKLOS ETIKA

22. Studentai ir klausytojai studijų procese vadovaujami Mokslo ir studijų įstatyme įtvirtintais principais, akademinės etikos principais, akademinio sąžiningumo principu. Akademinio sąžiningumo principą studijų procese pažeidžia:

22.1. nusirašinėjimas arba leidimas kitam nusirašyti;

22.2. nepranešimas apie pastebėtus akademinės bendruomenės narių akademinio nesąžiningumo atvejus;

22.3. pasakinėjimas, ruošinukų naudojimas, elektroninių ar virtualiojo ryšio priemonių, kitų technologijų naudojimas, siekiant nepelnyto vertinimo rezultato, taip pat, egzaminatoriaus nurodymų dėl vertinimo tvarkos nepaisymas;

22.4. plagijavimas, fabrikavimas, falsifikavimas;

22.5. pasinaudojimas kito asmens darbu ar jo rezultatais atsiskaitymo metu;

22.6. to paties darbo, už kurį jau buvo gautas įvertinimas, pateikimas atsiskaitant pakartotinai (išskyrus atvejus, kai tas pats darbas ar jo dalis panaudojama baigiamajame darbe);

22.7. studento atsiskaitymas už save pasitelkiant kitą asmenį ar atsiskaitymas už kitą asmenį.

22.8. mokomosios medžiagos (tame tarpe paskaitų ar kitų užsiėmimų vaizdo ar garso įrašų), kuri nėra viešai paskelbta, viešinimas ar dalijimasis be dėstytojo sutikimo išreikšto raštu (pvz., el. paštu).

22.9. kitokie veiksmai pažeidžiantys sąžiningumo principą.

23. Kiekvienas studentas (klausytojas), įstojęs į Akademiją, pasirašo Studento (klausytojo) sąžiningumo deklaraciją (Priedas Nr. 1), kuri galioja visą studijų sutarties galiojimo laikotarpį.

24. Studentų ir klausytojų etiškas elgesys reiškia įsipareigojimą naudoti studijoms skirtą VDA infrastruktūrą ir kitus išteklius (moksline ir kompiuterinę įrangą, biblioteką, kitus išteklius) atsakingai, tausiai ir pagal paskirtį. Šią nuostatą pažeidžia:

24.1. materialinių, žmogiškųjų bei finansinių VDA išteklių naudojimas politinei ar privačiai veiklai, ar asmeninių poreikių tenkinimui;

24.2. piktnaudžiavimas VDA ištekliais;

24.3. Akademijos nuosavybės niokojimas.

VIII. AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSO LAIKYMO SI PRIEŽIŪRA

25. Kodekso priežiūrą vykdo Etikos komisija, vadovaudamasi aktualiais Lietuvos Respublikos įstatymais, Statutu, Etikos komisijos veiklos nuostatais (toliau – Nuostatai), Kodekso nuostatomis bei kitais VDA vidaus teisės aktais.

26. Etikos komisija nagrinėja asmenų (pareiškėjų) ir (ar) akademinės bendruomenės narių ir (ar) kitų VDA akademinės bendruomenės narių (toliau – pareiškėjai) pranešimus apie galimus akademinės etikos pažeidimus (toliau – pranešimai), akademinės bendruomenės narių ir (ar) kitų VDA bendruomenės narių motyvuotus prašymus (toliau – prašymai) dėl Kodekso nuostatų išaiškinimo ir rekomendacijų pateikimo, svarsto pasiūlymus tobulinti Kodeksą, inicijuoja Kodekso pakeitimus ir / ar papildymus ir atlieka kitus veiksmus, reikalingus užtikrinti bei puoselėti etišką aplinką Akademijoje.

27. Pranešimus Etikos komisijai turi teisę teikti pareiškėjai, kurių teises ar teisėtus interesus, etikos atžvilgiu, galima pažeidė akademijos bendruomenės narys(-iai). Taip pat, Etikos komisijai, akademinės bendruomenės nariai ir (ar) kiti VDA bendruomenės nariai, turi teisę teikti prašymus dėl Kodekso normų išaiškinimo ir rekomendacijų pateikimo. Pranešimai ir juose nurodytą informaciją patvirtinantys duomenys ar prašymai, Etikos komisijai, teikiami raštu, adresu, Maironio g. 6, 01124, Vilnius, arba el. pašto adresu – etika@vda.lt.

28. Pagrindas Etikos komisijai pradėti nagrinėjimą dėl galimo akademinės etikos pažeidimo:

28.1. Pareiškėjų rašytinis pranešimas su nurodytais etikos pažeidimo faktais ir juos pagrindžiančiais dokumentais;

28.2. kai Etikos komisijai kitaip tampa žinoma informacija, duomenys apie galimai padarytą etikos pažeidimą.

29. Pareiškėjų pranešimai, akademinės bendruomenės nario ir (ar) kito VDA bendruomenės nario prašymai, Etikos komisijoje, yra nagrinėjami arba atsisakoma juos nagrinėti ir suinteresuoti/susiję asmenys apie priimtą Etikos komisijos sprendimą informuojami Nuostatuose numatyta tvarka.

30. Etikos komisija, nustčiusi akademinės etikos pažeidimą, pagal akademinės etikos pažeidimo pobūdį, priima žemiau nurodytą sprendimą(-us):

30.1. siūlyti pareiškėjui ir akademinės bendruomenės konfliktą spręsti derybų keliu siekiant taikos;

30.2. įspėti akademinės bendruomenės narį;

30.3. įpareigoti akademinės bendruomenės narį atlikti veiksmus (pvz. atsiprašyti, pašalinti plagiatą ar kitas pažeidimo pasekmes ir kt.) ir (ar) nuo jų susilaikyti (nebepažeisti akademinės etikos normų ateityje);

30.4. siūlyti Rektoriui pašalinti akademinės bendruomenės narį iš VDA organizuojamos, vykdomos ir (ar) dalyvaujamos meninės, mokslinės, socialinės, kultūrinės veiklos, projektų ir pan.;

30.5. studento ar klausytojo gauto įvertinimo neužskaityti/panaikinti ir įpareigoti studentą (klausytoją) iš naujo perlaikyti atsiskaitymą ir (ar) pateikti savo autorinį darbą be plagiato ar kitokio pažeidimo požymių;

30.6. rekomenduoti Rektoriui pašalinti studentą ar klausytoją iš Akademijos (esant šiukščiam akademinės etikos pažeidimui);

30.7. rekomenduoti atsakingam VDA valdymo organui inicijuoti pažeidimą atlikusio VDA valdymo organo nario įgaliojimų nutraukimo procedūrą (akademinės bendruomenės narys neatitinka nepriekaištingos reputacijos);

30.8. siūlyti Rektoriui inicijuoti akademinės bendruomenės nariui suteikto kvalifikacinio laipsnio ir(ar) pedagoginio vardo bei juos patvirtinančių dokumentų panaikinimo procedūrą; kreiptis į Senatą dėl garbės vardo panaikinimo;

30.9. siūlyti Rektoriui inicijuoti meno ar mokslo darbo (bendra)autorystės atšaukimo procedūrą;

30.10. siūlyti Rektoriui reikalauti žalos (nuostolių) Akademijai atlyginimo;

30.11. taikyti kitas pagrįstas ir proporcingas sankcijas.

31. Išnagrinėjus pranešimą ir nenustačius akademinės etikos pažeidimo, Etikos komisija priima sprendimą pranešimo netenkinti.

32. Etikos komisijos priimtas sprendimas Akademijoje yra galutinis. Etikos komisijos priimtas sprendimas gali būti skundžiamas teisės aktuose nustatyta tvarka.

IX. KODEKSO KEITIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

33. Kodekso pakeitimus turi teisę inicijuoti Etikos komisija, VDA valdymo organų nariai. Kodekso pakeitimai privalo būti inicijuojami iš esmės pasikeitus teisiniam reguliavimui, numatančiam reikalavimus Kodekso turiniui.

34. Kodekso pakeitimui rengti Rektoriaus įsakymu gali būti sudaroma darbo grupė iš VDA akademinės bendruomenės narių ir kitų Akademijos darbuotojų, taip pat, matant poreikį, ir iš kitų įstaigų ir institucijų bei VDA socialinių partnerių atstovų, atsižvelgiant į skiriamo asmens turimą kompetenciją rengiant dokumentus ir praktiką akademinės etikos srityje. Parengtas Kodekso pakeitimo projektas paskelbiamas VDA interneto svetainėje, siūlant pateikti nuomonę, pasiūlymų ar pastabų per nustatytą laiką. Gautos nuomonės, pastabos bei pasiūlymai teikiami diskusijai Senate.

35. Kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami Senate ir skelbiami Akademijos interneto svetainėje.

36. Akademijos darbuotojai su Kodeksu ir jo pakeitimas supažindinami el. paštu.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Kodekse pateiktų akademinės etikos principų ir juos pažeidžiančių elgesio formų sąrašas nėra laikomas baigtiniu, todėl Etikos komisija, nagrinėdama konkrečius pranešimus dėl galimo etikos pažeidimo Kodekse nenumatytais atvejais, sprendžia ar konkretus poelgis suderinamas su akademinės etikos principais ir bendrosios (visuotinės) etikos principais.

38. Kodeksas tvirtinamas, keičiamas ir pripažįstamas netekusiu galios Senato nutarimu.

39. Kodeksas yra skelbiamas viešai VDA interneto svetainėje.

Patvirtinta:
VDA Senato 2022-09-28 posėdžio
nutarimas Nr. S-2022-.5./17
Priedas Nr. 1

Vilniaus dailės akademija, juridinio asmens kodas 111950439, Maironio g. 6, LT-01124 Vilnius)
(Studento vardas ir pavardė, studento pažymėjimo Nr.)
(Fakulteto ar Instituto ar kito padalinio pavadinimas)
(Studijų programos / mokslo krypties pavadinimas, akademinė grupė / doktorantas(-ė))

STUDENTO (KLAUSYTOJO) SAŽININGUMO DEKLARACIJA

2022-.....-.....d.

(Data)

Pripažindamas(-a), kad:

1. Tiesa, žinojimas ir supratimas yra aukščiausios mokslo, meno ir studijų vertybės, o akademinė ir kūrybinė laisvė bei dorovė; akademinės bendruomenės narių solidarumas, bendradarbiavimas ir tarpusavio pagarba; atvirumas, atsakomybė ir atskaitomybė visuomenei yra ir Vilniaus dailės akademijos institucinės vertybės.

2. Tik sąžiningais būdais įgyjamas pranašumas prieš kitus akademinės bendruomenės narius.

3. Įvertindamas(-a) tai, kad akademinis sąžiningumas:

3.1. padeda mokslo ir studijų sistemos atvirumui ir integracijai į tarptautinę mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo erdvę, darnios mokslo ir studijų sistemos vystymuisi bei etiškai atsakingos asmenybės ugdymui;

3.2. skatina akademinę etiką, atsakingą naudojimąsi akademinė laisve ir sąžiningos konkurencijos principu;

3.3. stiprina pasitikėjimą aukštojo mokslo ir meninių bei mokslinių tyrimų verte ir turi tiesioginę teigiamą įtaką studijų kokybei, mokslo ir studijų institucijos vardui;

3.4. riboja visuomenės ydų (ypač korupcijos) toleravimą bei klestėjimą.

4. Ir suprasdamas(-a), kad:

4.1. kiekvienas akademinės bendruomenės narys turi imtis iniciatyvos ir prisiimti atsakomybę už akademinio nesąžiningumo sprendimų paiešką ir jų taikymą kiekvienoje akademinėje veikloje;

4.2. apsisprendimas besąlygiškai laikytis akademinio sąžiningumo principo ir taisyklių padeda sumažinti šios problemos paplitimą.

5. Pasirašydamas(-a) šią deklaraciją laisva ir sąmoninga valia įsipareigoju:

5.1. visą studijų laikotarpį laikytis Vilniaus dailės akademijos akademinės etikos kodekso ir kitų dokumentų, reglamentuojančių etišką elgesį, nuostatų;

5.2. atsakingai žvelgti į savo kaip studento(-ės) (klausytojo (os) pareigas ir sąžiningai jas vykdyti;

5.3. būdamas studentu(-e) (klausytoju (-e) rodyti pavyzdį kitiems akademinės bendruomenės nariams, netoleruoti akademinio nesąžiningumo atvejų ir vykdyti savo pareigą tokius atvejus pranešti, atskleisti;

5.4. aktyviais veiksmais prisidėti prie sąžiningos akademinės aplinkos kūrimo ir puoselėjimo Vilniaus dailės akademijoje.

Sutinku, kad už akademinės etikos pažeidimus laikant įskaitas, egzaminus ir kitus tarpinius atsiskaitymus, ruošiant ir atsiskaitant už savarankiškus ar baigiamąjį darbą, atliekant mokslinius ar meninius tyrimus, kuriant meninius darbus, eksponuojant meno kūrinius, skelbiant meninių ir (ar) mokslinių tyrimų rezultatus (pavyzdžiui, leidiniuose, renginiuose) man būtų skiriama(-os) Vilniaus dailės akademijos akademinės etikos kodekse numatyta(-os) sankcija(-os).

(Vardas ir pavardė) (Parašas)